

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
19 mei 2020	D.054733 Z.014830

Voorstel ingebracht door	Ko van den Beemt
Portefeuillehouder	Dhr. J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	Strategische opgave Duurzaamheid TV: Milieubeheer

Onderwerp Klimaatvisie Buren 2020

Vorgesteld besluit

1. Vaststellen van de klimaatvisie Buren 2020 met daarin de volgende:
 - A Hoofdthema's:
 - De energietransitie (grootschalige energieopwekking);
 - Energiebesparing (woningen en bedrijfspanden);
 - Warmtevisie (verwarming woningen en bedrijven);
 - Klimaatadaptatie;
 - Circulaire economie;
 - Verduurzaming eigen organisatie.
 - B Doelen voor 2030:
 - CO2 reductie uitstoot 55% ten opzichte van de uitstoot van 1990;
 - Doelstelling voor zon- en windenergie van 0,17 TWh (terawattuur).
 - C Aanpak van de verdere uitwerking gebaseerd op:
 - We doen het samen en kerngericht;
 - We streven naar duurzame deals;
 - We gaan groen gedrag stimuleren;
 - We zijn actief deelnemer en geven het goede voorbeeld.

Samenvatting van het voorstel

In deze klimaatvisie worden de uitgangspunten voorgesteld voor de uitwerking van de ambities in diverse beleidsplannen en/of uitvoeringsplannen. Het is een visie die richting geeft en die bij de verdere uitwerking vorm krijgt in concrete uitvoerings acties, maatregelen, etc.

De komende jaren wordt op verschillende dossiers (bijvoorbeeld zonnevelden, windmolens, laadinfrastructuur, warmtevisie, of klimaatadaptatie) beleid gemaakt. Daarbij worden ook inwoners, bedrijven en lokale organisaties betrokken. Maar zeker ook regionaal samengewerkt.

Er zijn nog wel veel vragen rond (technische) mogelijkheden en haalbaarheid, maar de transitie strekt zich uit tot 2050 en de stappen hoeven niet in al binnen een paar jaar gezet te worden. Het is goed daar al wel een visie bij te hebben die richting geeft.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?

Met deze klimaatvisie wil Buren voldoen aan de afspraken in het Klimaatakkoord en de komende Klimaatwet. En daarmee ook aan de eigen ambitie van de strategische opgave duurzaamheid, zoals die door de Raad is vastgesteld. Buren voldoet hiermee ook aan de bijdrage die gevraagd wordt vanuit de regionale, provinciale en landelijke ambities.

Het gaat dan om regionale afspraken in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en haar samenwerkingsagenda. Hierin wordt ook de verbinding gelegd met het Gelders Energie Akkoord (GEA) en andere opgaven in onze regio.

Verder speelt voor de klimaatadaptatie de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) een rol. RES en RAS zijn beide regionale afspraken voor de realisatie van de nationale ambities uit het klimaatakkoord. Daaraan kan Buren nu volwaardig bijdragen vanuit een eigen visie.

De Klimaatvisie Buren 2020 geeft richting aan onze activiteiten op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Vanuit die visie start de gemeente Buren in 2020 met een actief beleid en daarbij zelf de regie houden. Dit om samen met inwoners en bedrijven kansen te benutten en slim om te gaan met de mogelijkheden die ons grondgebied biedt.

Uitgangspunt voor deze visie is de startnotitie voor de Klimaatvisie uit het voorjaar 2019. Op haar beurt geeft deze visie weer de aanzet voor de concrete uitwerking aan de hand van zes hoofdthema's:

- De energietransitie met grootschalige energieopwekking;
- Energiebesparing (woningen en bedrijfspanden);
- De warmtevisie (verwarming woningen en bedrijven);
- Klimaatadaptatie;
- Circulaire economie;
- Verduurzaming eigen organisatie.

In deze klimaatvisie worden ook de uitgangspunten voorgesteld van de aanpak van die verdere uitwerking in diverse beleidsplannen en/of uitvoeringsplannen. Het gaat dan om:

- We doen het samen en kerngericht;
- We streven naar duurzame deals;
- We gaan groen gedrag stimuleren;
- We zijn actief deelnemer en geven het goede voorbeeld.

Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op het coalitieakkoord 2020-2022. Belangrijke onderdelen van deze visie zijn ook: communicatie en samenwerking in de regio en met partners als inwoners, ondernemers en de lokale energietoekomst eCoBuren.

De opgave vanuit deze klimaatvisie vraagt om een integrale en afgestemde aanpak van alle betrokkenen, maar zeker van ons als lokale overheid die hierbij de regie wil nemen. Zo zijn er diverse onderdelen die met deze opgave samenhangen als:

- Sociaal domein (participatie, werkgelegenheid, gezondheid);
- Onderwijs (opleiden voor de energietransitie);
- Wonen (huiseigenaren en woningcorporaties);
- Beheerplannen gemeente Buren (bijv: groen, water, vastgoed, riool, wegen);
- Mobiliteit (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, Openbaar Vervoer);
- Recreatie & Toerisme;
- Economie (werkgelegenheid, innovaties).

Een bijzondere rol heeft hierbij de (nieuwe) omgevingswet. Daarin worden namelijk de kaders verankerd voor de ruimtelijke inrichting als de inrichting van het energielandschap, biodiversiteit) en de bouwactiviteiten, maar ook vergunning en handhaving. Kaders die in 2020 en 2021 ontwikkeld en afgestemd moeten worden.

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?

Dit voorstel gaat uit van de visie dat Buren zich ontwikkelt tot een plattelandsgemeente waar duurzaamheid vast onderdeel is van de activiteiten. Voor welk vraagstuk of welke uitdaging de gemeente ook staat, wij schuiven de rekening niet door naar volgende generaties. Dit uitgangspunt geldt voor het minder belasten van het milieu, maar zeker ook voor het verdelen van de baten en de lasten van de energietransitie.

Daarbij zijn de eerste (meetbare) doelen:

2030: CO2 reductie uitstoot 55% ten opzichte van de uitstoot van 1990.

2030: Doelstelling voor Buren zon- en windenergie van 0,17 TWh.

Er zijn in het besluit en het doel van de visie geen aantallen opgenomen aan windmolens en zonnepanelen. Het rendement van de installaties ontwikkelt zich snel en aantallen zijn daarmee niet maatgevend. In de beleidskaders zon en wind wordt dit verder uitgewerkt.

Buren ziet in deze visie de energietransitie en de klimaatadaptatie als een kans om met inwoners, bedrijven en andere partners samen te werken aan betaalbaar wonen, werkgelegenheid en duurzame ontwikkelingen voor ons gebied. Daarmee waarborgen we dat toekomstige generaties in hun levensbehoeften kunnen blijven voorzien. Zo leggen we samen een fundament voor een innovatieve, sterke en kansrijke gemeente.

3. Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de Raad het voorstel overneemt?

De realisatie van deze visie zal nog veel inzet en middelen van de organisatie vragen, maar zeker ook van onze gemeenschap. Het is een omvangrijke en complexe opgave voor een gemeente als Buren. Samenwerking in de regio is dan ook noodzakelijk. De vraag is hoe die samenwerking vormgegeven kan gaan worden.

Verder vraagt de energietransitie om investeringen van Buren als gemeente, haar inwoners en andere betrokken. Dit is een van de succesbepalende factoren en vraagt nadrukkelijk aandacht van met name het Rijk, daartoe de (financiële) voorwaarde te creëren voor onze inwoners en Buren als gemeente.

Daarnaast zijn er nog vragen over de (technische) mogelijkheden en haalbaarheid. De transitie strekt zich echter uit tot 2050. De stappen hoeven echter niet in een paar jaar gezet te worden en kunnen ook met verdere ontwikkeling van de technische mogelijkheden gezet worden. Het is richting 2050 wel belangrijk een visie te hebben die richting geeft.

4. Wat betekent het als de Raad dit voorstel *niet* overneemt?

Volledig afwijzen van dit voorstel betekent in ieder geval dat Buren niet start met het integraal en gericht ontwikkelen van beleidskaders voor zon, wind, klimaatadaptatie of circulaire economie. Daarbij is het op basis van het Klimaatakkoord en de komende Klimaatwet ook niet vrijblijvend. Zo is in het Raadsvoorstel voor de Regionale Energie Strategie aangegeven, dat het denkbaar is dat het tot een "aanwijzing" komt. Dit als een regio dan wel een gemeente niet (voldoende) meewerkt en/of bijdraagt aan de verwezenlijking van de landelijke ambities voor de energietransitie.

5. Is het een begrotingswijziging?

Nee

TOELICHTING EN UITVOERING

6. Beleidskader

Met deze visie wil Buren niet alleen voldoen aan de afspraken in het Klimaatakkoord en de komende Klimaatwet, maar ook aan de eigen ambitie van de strategische opgave klimaat en duurzaamheid. Hiermee handelen we gelijk volgens de afspraken in het kader van de regionale energie strategie en haar samenwerkingsagenda. Daarin wordt overigens weer de verbinding gelegd met het Gelders Energie Akkoord (GEA) en andere opgaven in onze regio. Verder speelt voor de klimaatadaptatie de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) een rol. RES en RAS zijn beiden zijn regionale afspraken voor de realisatie van de nationale ambities uit het klimaatakkoord. Daar kan Buren nu volwaardig aan bijdragen vanuit een eigen visie.

7. Effectmeting, planning en evaluatie

Het gaat hier om een strategische opgave van Raad, College en organisatie gezamenlijk. Dit met de systematiek van kaderstelling, besluitvorming, monitoring, evaluatie en bijstelling. Het is dan ook de bedoeling dat de Raad, het College, de inwoners en onze partners jaarlijks de voortgang en de participatie evalueren. De manier waarop dit gebeurt moet uiteraard nog opgezet worden. Gelet op de snelle ontwikkeling zullen de visie en de actieplannen regelmatig bijgesteld worden. De uitvoeringsplanning heeft als eerste ijkpunten voor de bestuurlijke planning:

Beleidskader zon	2020 najaar
Beleid laadpalen	2020 najaar
RES 1.0	2021 Maart
Beleidskader wind	2021 voorjaar
warmtevisie	2021 najaar besluit

Hierbij moet wel aangetekend worden dat er door de Corona-crisis mogelijk vertraging ontstaat in bijvoorbeeld de ontwikkeling van de RES1.0. De geplande realisatie per 1 maart 2021 is dan niet meer zeker. Maar dat geldt uiteraard voor de planning als geheel.

8. Financiën

Deze visie heeft geen financiële consequenties. Die volgen als het tot uitwerking komt in beleids- en uitvoeringsplannen. Daarnaast zet provincie Gelderland middelen in en is het een politiek bestuurlijke afweging om eigen middelen in te zetten. Dit laatste volgens via de geëigende weg van de P&C-cyclus te beginnen met de kadernota.

De eerste kosten worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de diverse onderdelen en daarvoor zijn al enige middelen beschikbaar. De verdere financiering wordt een uitdaging, want de energietransitie vraagt om forse investeringen van inwoners, Buren als gemeente en andere betrokkenen. Dat wordt ook een van de succesbepalende factoren en vraagt nadrukkelijk aandacht van met name het Rijk en de VNG om daartoe de (financiële) voorwaarde te creëren voor onze inwoners, de gemeente en de andere betrokkenen.

9. Communicatie

Het gemeentelijk communicatieplan over duurzaamheid en klimaat zal zo veel mogelijk aansluiten bij de regionale strategische communicatieplannen. De zes hoofdthema's vragen daarbij wel om verschillende communicatiestrategieën. Deze onderwerpen vragen om constante aandacht, analyse en bijstelling.

10. Burgerparticipatie

Net als in het traject om tot deze klimaatvisie te komen, zetten we ook voor het vervolg in op de betrokkenheid van inwoners om mee te denken en mee te doen. Kerngericht werken is daarbij de leidende werkwijze om het samen met de inwoners op te pakken. Verder zal de energiecoöperatie eCoBuren nauw betrokken worden bij het leveren van bouwstenen voor de verdere uitwerking. Zo organiseert eCoBuren onder andere het Energieloket Buren en de Energiecafés. Deze cafés willen inwoners en ondernemers informeren en bijdragen aan de ontwikkeling van kennis over duurzaamheid in Buren.

Ook worden kinderen en jongeren betrokken bij de energietransitie en klimaatadaptatie en gevraagd mee te denken aan oplossingen voor de verschillende vraagstukken.

11. Deregulering

Dit voorstel leidt zelf niet tot meer regels. Maar de uitwerking in nieuwe beleidskaders kan dat wel betekenen zoals regels voor zonnevelden of (kleinere) windmolens. In andere gevallen leidt het ook tot een actualisatie van regels met nieuwe uitgangspunten, zoals bij bouwaanvragen of de eigen inkoop. Veel van de nieuwe kaders zullen ondergebracht worden in de omgevingsvisie en de meer concrete omgevingsplannen.

12. Achtergrondinformatie

Geen

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Klimaatvisie Buren 2020

Inlichtingen bij:

Naam	Ko van den Beemt
Team	Beleid